

2. Servituti mineralar i jep zotëruesit të lejes minerare të drejtën të përdorë pronën shërbyese dhe të kryejë në të gjitha veprimet apo punimet mbështetëse, në përputhje me tipin e lejes minerare, si dhe detyron pronarin e pronës shërbyese ta lejojë zotëruesin e lejes të përdorë pronën dhe të kryejë këto veprime e punime.

3. Ushtrimi i së drejtës së servitutit, të parashikuar në pikën 1 të këtij neni, bëhet në bazë të kontratës së lidhur ndërmjet palëve, ku përcaktohet mënyra e ushtrimit të servitutit, dhe kundrejt pagesës së dëmit.

4. Kur palët nuk arrijnë të lidhin një kontratë brenda një afati 30-ditor nga data e kërkesës me shkrim nga zotëruesi i lejes, drejtuar titullarit të së drejtës së pronësisë, zotëruesi i lejes mund t'i drejtohet gjykatës. Gjykata përcakton pagesën e dëmit dhe rregullat e ushtrimit të servitutit. Në rastin e lejeve minerare, që jepen në përputhje me ligjin për koncesionet, çështja gjykohet në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor, Tiranë.

5. Afati i servitutit është afati i vlefshmërisë së lejes minerare dhe rregullat e ushtrimit të servitutit përcaktohen sipas parimit të dëmit më të vogël për pronën shërbyese dhe sipas tipit të lejes minerare.

6. Në rastet kur veprimtaria minerare për një zonë të lejuar minerare është me interes të veçantë publik dhe krijohen probleme në marrëdhënie me pronarin e tokës, sipërfaqja e zonës së lejuar të lejes minerare shpronësohet. Kriteret dhe procedura e shpronësimit përcaktohen në përputhje me kërkesat e legjislacionit në fuqi për shpronësimet me interes publik.

Neni 35

Të drejtat e zotëruesit të lejes minerare mbi pasuritë e paluajtshme fqinje

1. Zotëruesi i lejes minerare gëzon të drejtën e servitutit ligjor (të detyrueshëm) të kalimit në terrenin fqinj, të nevojshëm për hyrjen dhe kryerjen e veprimtarisë në zonën e lejuar minerare, të përcaktuara nga leja minerare.

2. Ushtrimi i së drejtës së servitutit, të parashikuar nga pika 1 e këtij neni, bëhet në bazë të kontratës së lidhur ndërmjet palëve, që përcakton mënyrën e ushtrimit të servitutit dhe kundrejt pagesës vjetore të titullarit të së drejtës së pronësisë së tokës të terrenit fqinj.

3. Nëse palët nuk arrijnë një marrëveshje, brenda një afati 30-ditor nga data e paraqitjes së kërkesës me shkrim nga zotëruesi i lejes, drejtuar titullarit të së drejtës së pronësisë së terrenit, zotëruesi i lejes mund t'i drejtohet gjykatës. Gjykata përcakton pagesën vjetore dhe rregullat e ushtrimit të servitutit. Në rastin e lejeve minerare, që jepen sipas ligjit për koncesionet, çështja gjykohet në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor, Tiranë.

4. Afati i servitutit është afati i vlefshmërisë së lejes minerare dhe terreni shërbyes përcaktohet sipas parimit të dëmit më të vogël për pronën shërbyese.

Neni 36

Detyrimet e përgjithshme gjatë ushtrimit të veprimtarisë minerare

Përveç sa parashikohet në këtë ligj, për çdo tip lejeje minerare, zotëruesi i saj, gjatë periudhës së vlefshmërisë, ka edhe këto detyrime:

1. Të paraqesë në çdo vit të vlefshmërisë së lejes dhe brenda datës së vitit vazhdues, që i korrespondon hyrjes në fuqi të lejes, dokumentin e garancisë financiare, për zbatimin e planit të rehabilitimit të mjedisit të zonës minerare.

2. Të paguajë rentën minerare, sipas tipit të lejes minerare, në afatet e përcaktuara në legjislacionin në fuqi.

3. Të marrë masat e nevojshme të sigurisë për të mbrojtur jetën dhe shëndetin e punonjësve e të personave të tjerë, të cilët hyjnë në zonën e lejes minerare, në përputhje me legjislacionin në fuqi dhe rregulloret e teknikës së sigurimit e të mbrojtjes në punë.

4. Të marrë masat e nevojshme për sigurimin e kushteve të punës, sipas legjislacionit në fuqi.

5. Të bëjë sigurimin e punonjësve të punësuar në veprimtarinë minerare nga aksidentet në punë, sipas rregullave të sigurimit, të përcaktuara nga Këshilli i Ministrave.

6. Të sigurojë shërbimet mjekësore në zonën e lejuar apo pranë saj, sipas legjislacionit në fuqi.

7. Të ndërmarrë trajnimin e detyrueshëm të personelit, sipas legjislacionit në fuqi.

8. Të lejojë dhe të krijojë kushtet optimale për inspektimin e operacioneve të punës nga strukturat përgjegjëse.

9. Ta ushtrojë veprimtarinë minerare në përputhje me legjislacionin për mbrojtjen e mjedisit.

10. Të marrë masat e nevojshme për parandalimin e ndotjeve.

11. Të realizojë dhe të paraqesë pranë strukturës përgjegjëse informacionet tremujore mbi realizimin e prodhimit, investimeve, vlerën e produkteve të shitura, punimeve minerare të realizuara dhe gjithë operacioneve të kryera për rehabilitimin e mjedisit dhe menaxhimin e mbetjeve minerare, në përputhje me detyrimet e tij të lejes minerare dhe planin vjetor.

12. Të paraqesë pranë strukturës përgjegjëse çdo vit raportin financiar dhe teknik të të gjitha operacioneve të kryera, në përputhje me detyrimet e përcaktuara në lejen e tij dhe planin vjetor të punës.

13. Të paraqesë çdo vit për shqyrtim pranë strukturës përgjegjëse një plan pune vjetor, të hartuar në përputhje dhe të harmonizuar në kohë me të drejtat dhe detyrimet e përcaktuara në lejen e tij minerare.

14. Të paraqesë çdo vit për miratim kapacitetet e prodhimit, vlerën e investimeve, vlerat e garancive të përcaktuara në nenin 31 të këtij ligji, në përputhje dhe të harmonizuar në kohë me të drejtat dhe detyrimet e përcaktuara në lejen e tij minerare.

15. Të paraqesë çdo vit raportin mbi pagesat për taksat vendore dhe kombëtare, garancinë financiare të miratuar për rehabilitimin përfundimtar të mjedisit, në përputhje me planin e veprimtarive të mbylljes së minierës dhe projektin e rehabilitimit të mjedisit dhe planin e menaxhimit të mbetjeve minerare dhe garancinë financiare të miratuar për realizimin e investimit dhe programit minimal të punës.

16. Të ruajë konfidencialitetin e të dhënave, të marra nga struktura përgjegjëse, në kushtet e ligjit, si dhe të dhënave të nxjerra gjatë veprimtarisë nga vetë zotëruesi.

17. Të mos përdorë nëntokën ose punimet e tjera nëntokësore, si pus, traverbank, galeri, shpim ose hyrje tjetër në nëntokë, për depozitimin apo hedhjen e mbeturinave, të mbetjeve të rrezikshme, toksike, radioaktive ose të mbeturinave të tjera të kësaj natyre.

18. Të respektojë të gjitha kërkesat për depozitimin, trajtimin dhe menaxhimin e mbetjeve minerare dhe trajtimin e ujërave që dalin nga objektet minerare dhe ato të depozitimit të mbetjeve.

19. Të përgjigjet për dëmet që u ka shkaktuar shtetit dhe palëve të treta, sipas legjislacionit në fuqi.

20. Të marrë licencën, autorizimin apo lejen përkatëse, nëse për kryerjen e një veprimtarie, një veprimi apo për përdorimin e një të mire publike në zonën e lejuar, që, sipas lejes, nuk është pjesë e të drejtave të zotëruesit të lejes minerare, kërkohet miratim paraprak nga organet shtetërore.

21. Të ndalojë veprimtarinë dhe të informojë menjëherë strukturën përgjegjëse për gjetjen në zonën e lejuar të çdo vlere të trashëgimisë kulturore, monetare, historike, natyrore etj.

22. T'i japë informacione dhe shpjegime strukturës përgjegjëse sa herë kërkohet.

23. Të raportojë të dhënat dhe informacionet e detyrueshme, të përcaktuara për çdo lloj lejeje, sipas këtij ligji. Mënyra e raportimit përcaktohet me udhëzim të ministrit.

24. Të respektojë lejimin e kalimit të subjekteve të tjera të përcaktuara në kushtet e lejes së tij minerare, kur zona e tij e lejuar minerare shërben për hyrjen dhe kryerjen e veprimtarisë në zonën e lejuar minerare të subjektit në krah të tij.

25. Në kuadër të nismës për transparencë në industrinë nxjerrëse, subjektet duhet:

a) të raportojnë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në aktet nënligjore që hartohen sipas detyrimeve të përcaktuara në nismën për transparencë në industrinë nxjerrëse;

b) forma e raportit teknik, financiar apo të pagesave të taksave duhet të jetë në përputhje me praktikat më të mira ndërkombëtare për industrinë nxjerrëse;

c) veprimtaria minerare e subjekteve minerare në Shqipëri dhe veprimet e tyre financiare me kompanitë mëma ose bija jashtë shtetit duhet të kryhen në përputhje me vlerat e kostove ose me një fitim të arsyeshëm të paracaktuar në programet e tyre të veprimtarisë minerare.

Neni 37

Detyrimi i rehabilitimit të zonës së lejes minerare

1. Parimet bazë për hartimin e planit të rehabilitimit të mjedisit, të planit të veprimtarive të mbylljes së veprimtarisë minerare, të mënyrës së përcaktimit të zonës së rrezikshme të një të drejte minerare, të planit të menaxhimit të mbetjeve minerare hartohen nga strukturat përgjegjëse, në këshillim me njësitë e qeverisjes vendore, duke marrë parasysh kërkesat e legjislacionit minerar e mjedisor në fuqi, dhe miratohen nga ministri.

2. Përveç sa parashikohet më sipër në këtë ligj, për çdo tip lejeje minerare, zotëruesi i lejes minerare ka detyrimin që, gjatë veprimtarisë minerare dhe në përfundim të saj, të zbatojë planin e veprimtarive të mbylljes së objektit minerar, planin e rehabilitimit të mjedisit të zonës minerare dhe planin e menaxhimit të mbetjeve minerare, miratuar nga struktura përgjegjëse, së bashku me lejen minerare, si pjesë të kësaj lejeje.

3. Rehabilitimi i zonës së lejuar minerare kryhet nga vetë zotëruesi i lejes apo nga subjektet e kontraktuara nga ai dhe nën përgjegjësinë e zotëruesit, në mënyrë progresive dhe brenda afateve kohore të përcaktuara, sipas planit të veprimtarive të mbylljes së minierës e atij të rehabilitimit të mjedisit.

4. Kontrolli i zbatimit të planeve përkatëse të mbylljes së veprimtarisë minerare e të rehabilitimit të mjedisit kryhet nga struktura përgjegjëse, e cila, pas inspektimit, i raporton ministrit. Rehabilitimi vlerësohet i përfunduar vetëm pas miratimit nga ministri të raportit përfundimtar, të hartuar nga struktura përgjegjëse, për të cilin njoftohet me shkrim zotëruesi i lejes minerare. Pas këtij miratimi zotëruesit të lejes minerare i rikthehet pjesa e garancisë financiare e pashpenzuar për realizimin e planit të veprimtarive të mbylljes së objektit minerar dhe të planit të rehabilitimit të mjedisit.

5. Në rastin kur zotëruesi i lejes minerare, që përfshin shfrytëzimin, braktis zonën e lejes minerare apo nuk përfundon zbatimin e plotë të planit të rehabilitimit, rehabilitimi kryhet nga subjekte të specializuara, të përzgjedhura nga struktura përgjegjëse, sipas procedurave të prokurimit, në përputhje me legjislacionin në fuqi. Shpenzimet përballohen me fondet e garancisë financiare.

6. Nëse garancia financiare për zbatimin e planit të rehabilitimit, sipas pikës 5 të këtij neni, nuk është e mjaftueshme, zotëruesi i lejes minerare mbetet përgjegjës për vlerën e shpenzuar mbi fondin e garancisë së përdorur për rehabilitimin e plotë.

7. Mosrealizimi i planit të rehabilitimit nga zotëruesi i lejes i heq të drejtën atij të përfitojë leje për një veprimtari tjetër minerare, për një periudhë 50-vjeçare, që llogaritet nga fundi i afatit të vlefshmërisë së lejes së parë dhe përbën shkak për revokimin e çdo lejeje tjetër të vlefshme të të njëjtit zotërues, të dhënë sipas këtij ligji.

Neni 38

Mbetjet minerare

1. Mbetjet minerare duhet të trajtohen me synim uljen e nivelit ndotës së tyre në tokë, në ujërat, te flora e fauna dhe në ekosistemin, në përgjithësi, në vlerat minimale, të pranuar sipas legjislacionit në fuqi, duke promovuar proceset e riciklimit, që sasia e depozituar të jetë sa më e vogël.

2. Vendi dhe mënyra e depozitimit të tyre, sipas përbërjes, duhet të jenë të sigurta, në përputhje me kërkesat mjedisore të komunitetit dhe kërkesat e shkarkimeve, të përcaktuara në legjislacionin në fuqi për mjedisin, duke shmangur efektet negative të këtij depozitimi në të ardhmen.